Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

португалски

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици en pt вече са преведени.

Swipe to change

Съдът на коя държава е компетентен?

Португалия

1 До кой съд трябва да се подаде исковата молба — до обикновен граждански съд или до специализиран съд (напр. съд по трудовоправни спорове)?

Преди всичко следва да се отбележи, че отговорите, дадени в настоящия информационен документ, се отнасят единствено за общите съдилища (обичайно наричани „обикновени съдилища“ (*tribunais comuns*) в Португалия. Освен общите съдилища съществуват и други категории съдилища: Конституционния съд, административните съдилища, Сметната палата (*Tribunal de contas*). Съществуват още и мирови съдилища (*Julgados de Paz*) и арбитражни съдилища (*Tribunais arbitrais*).

За да се определи кой е компетентният съд, се прилагат следните правила: общите съдилища са компетентни да разглеждат дела, които не са от подсъдни на някоя от останалите категории съдилища.

Освен това в категорията на общите съдилища неспециализираният съд не може да се определи като обикновен граждански съд.

Неспециализираният съд се определя като съд с обща компетентност. Изборът между специализиран съд (*juízo*) или съд с обща компетентност зависи от предмета на иска и в определени случаи, посочени по-долу, от материалния интерес.

Прилагат се следните закони:

Закон № 62/2013 от 26.8.2013 г., чиято последна редакция може да бъде разгледана на адрес:
http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=1974&tabela=leis

Наредба-закон № 49/2014 от 27.3.2014 г., чиято последна редакция може да бъде разгледана на адрес:
http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=2075&tabela=leis&ficha=1&pagina=1&so_miolo=&

Първоинстанционните общи съдилища по принцип се разделят на съдилища с по-широка териториална компетентност (*Tribunais de competência territorial alargada*) и районни съдилища (*Tribunais de comarca*) (член 33 от Закон № 62/2013).

За да се определи кой съд от първа инстанция е компетентен, трябва също така да се вземат предвид следните положения:

Съдилищата с по-широка териториална компетентност са специализирани общи съдилища, чиято компетентност обхваща цялата територия или част от територията, включваща няколко района. В Португалия функционират следните съдилища с по-широка териториална компетентност: Морски съд (*Tribunal marítimo*); Съд по интелектуалната собственост (*Tribunal da propriedade intelectual*); Съд по конкуренцията, регулацията и надзора (*Tribunal da concorrência, regulação e supervisão*); Съд по изпълнение на присъдите (*Tribunal de execução das penas*); Централният съд за наказателни разследвания (*Tribunal central de instrução criminal*) (член 83 от Закон № 62/2013).

Районните съдилища се разделят на такива със специализирана, с обща или местна компетентност (член 81 от Закон № 62/2013).

Всички централни съдилища са специализирани и се подразделят на централни граждански съдилища, централни наказателни съдилища, централни съдилища за наказателни разследвания, централни търговски съдилища, централни съдилища за принудително изпълнение, централни съдилища, занимаващи се със семейни дела и дела, свързани с ненавършили пълнолетие лица, и централни трудови съдилища.

Местните съдилища се подразделят на местни граждански съдилища, местни наказателни съдилища, местни съдилища, занимаващи се с наказателни дела, свързани с непълнолетни лица, местни съдилища с обща компетентност и местни съдилища по връзките.

Местните съдилища извършват дейност като служба към районния съд: те само получават документи, свързани с дела, които вече са били заведени в компетентни за съответния район съдилища, предоставят информация, осъществяват видеоконферентни връзки и оказват съдействие при делата. Те обаче не разглеждат дела и по принцип в тях не трябва да се завеждат дела (член 130, параграфи 5 и 6 от Закон № 62/2013).

В определени случаи съществуват производства, които трябва да бъдат заведени и подлежат на разглеждане от органи, различни от общите съдилища. В зависимост от конкретния случай, тези производства се отнасят към компетентния съд на определен етап: когато има оспорване, обжалване или необходимост от потвърждаване на определени решения. Такъв е случаят при следните производства:

Специалните производства за съдебно отстраняване от владение (евикция) се заявяват по електронен път в Националната служба по наемите (*Balcão Nacional do Arrendamento*)в гр. Порто, която обслужва цяла Португалия. За повече информация, моля посетете: тук

Производствата за платежно нареждане за събиране на задължение трябва да бъдат образувани по електронен път в Националната служба за платежни нареждания (Balcão Nacional de Injunções) в Порто, която обхваща цялата държавна територия. За повече информация, моля посетете: тук

В някои случаи производствата по опис на наследство (*processo de inventário*) се образуват в общите съдилища, докато в други случаи заявлението може да се подаде или пред съд, или пред нотариус.

В правомощията на прокурора към компетентния съд е да вземе решение по заявления за: освобождаване от изискването за съгласие (когато заявлението се отнася до недееспособност или отсъствие на лице); разрешение за извършване на действия от законния представител на недееспособно лице; разрешение за разпореждане с или за учредяване на тежести върху активи, собственост на отсъстващо лице; потвърждение на действия, извършени от представителя на недееспособното лице; и за уведомяване на законния представител, за да се произнесе относно приемането или отхвърлянето на дарения в полза на недееспособно лице.

Производствата, насочени към постигане на споразумение между страните по изброените по-долу въпроси, трябва да се образуват в служба по гражданско състояние: издръжка на пълнолетен или на еманципирани непълнолетни; издръжка на малолетно или непълнолетно дете със съгласието и на двамата родители; ползване на семейното жилище; отнемане на правото да се използва фамилното име на другия съпруг;

разрешение за използване на фамилното име на бившия съпруг; раздяла и развод по взаимно съгласие със или без съвместна собственост; преобразуване на законната раздяла на лицата и тяхната собственост в развод; регламентиране на или промяна в регламентирането на родителската отговорност за малолетни или непълнолетни деца.

2 Ако компетентни са обикновените граждански съдилища (т.е. те са съдилищата, които разглеждат съответния вид казуси), как може да се разбере до кой от тях трябва да бъде подадена исковата молба?

В отговора на този въпрос под обикновени местни граждански съдилища се разбира местните граждански съдилища и съдилищата с обща компетентност към районните съдилища. Тези съдилища са компетентни по правило, т.е. имат компетентност, освен ако тя не е в правомощията на друга служба или специализиран съд. Освен това, тези съдилища са компетентни да разглеждат и дела с малък материален интерес.
Ето защо следва да се обърнете към местния граждански съд или, ако няма такъв, към местния съд с обща компетентност към районния съд, когато става въпрос за посочените по-долу случаи:
граждански установителни искове с обичаен характер със стойност на иска, равна на или по-малка от 50 000,00 EUR;
дела, които не са подсъдни на други съдилища или на съдилища с по-широка компетентност;
изпълнителни производства, когато няма съд за принудително изпълнение или друг компетентен специализиран съд;
спешни действия, свързани с малолетни или непълнолетни лица във връзка с гражданско настойничество или попечителство, настойничество или попечителство с цел образование, отглеждането, дори когато има отделение, занимаващо се със семейни дела и дела, свързани с ненавършили пълнолетие лица, компетентно по такива действия при дела, при които въпросното отделение се намира в различна община;
съдебни разпореждания, писма, известия и съобщения, които трябва да се изпълняват на местно равнище по искане на други съдилища или компетентни органи;
други видове дела, определени със закон;
жалби срещу решения на капитана на пристанището, постановени в рамките на административнонаказателно производство в областта на морското право, и установителни искове с обичаен характер със стойност на иска, равна на или по-малка от 50 000,00 EUR в рамките на компетентността на морския съд относно предмета, в съдебните райони, които не попадат в териториалната компетентност на морския съд;
искове с малък материален интерес, предвидени в Регламент (ЕО) № 861/2007 от 11 юли 2007 г.
За да прецените дали трябва да се обърнете към местния граждански съд, гражданския съд с обща компетентност или към централния специализиран съд, моля, разгледайте и отговора на въпрос 3 по-долу. *Когато са компетентни специализираните съдилища; как да установя към кой съд да се обърна?*

2.1 Има ли разлика между по-нисшестоящите и по-висшестоящите обикновени граждански съдилища (напр. районните съдилища като по-нисшестоящи съдилища и окръжните съдилища като по-висшестоящи такива) и ако да, кой от тях е компетентен по моя казус?

Според правилата за определяне на йерархическата подсъдност, общите съдилища се разделят на първоинстанциионни, апелативни (*Tribunais da Relação*)(или второинстанционни) и Върховен съд (*Supremo Tribunal de Justiça*), който е последната инстанция на общите съдилища (член 42 от Закон № 62/2013).
Законът предвижда случаи, в които допустимостта на жалбата зависи от компетентността на съдилищата по отношение на цената на иска:
Апелативните съдилища могат да присъждат суми до 30 000,00 EUR
Първоинстанционните съдилища (*Tribunais de primeira instância*) могат да присъждат суми до 5000,00 EUR (сумите са валидни към датата на последната актуализация на този информационен документ).
Като общо правило Върховният съд разглежда жалби с материален интерес, надвишаващ прага на компетентност на апелативните съдилища, а апелативните съдилища разглеждат жалби с материален интерес, надвишаващ прага на компетентността на първоинстанционните общи съдилища (член 44 от Закон № 62/2013).
Исковете следва да се подават и делата да се образуват пред първоинстанционните съдилища. Освен това, първоинстанционните съдилища са компетентни да разглеждат жалби срещу решенията на нотариусите и длъжностните лица по вписванията, както и срещу други решения, определени със закон. За да се определи компетентният първоинстанционен съд е необходимо да се приложат правила за компетентност относно предмета, цената на иска и териториалния обхват, изложени в отговорите на въпросите по-долу.
В общия случай апелативните съдилища разглеждат единствено жалби срещу решения на първоинстанционните съдилища. По изключение законът им предоставя компетентност като първа инстанция по определени дела. Апелативните съдилища разглеждат също така спорове за компетентност между първоинстанционните съдилища, жалби срещу решения, постановени на първа инстанция, и преглед на решения на чужди съдилища по граждански и търговски дела.
Върховният съд разглежда жалби срещу решения, постановени от апелативните съдилища. В определени случаи, посочени в закона, той разглежда и жалби срещу решения на първоинстанционния съд. По изключение законът предоставя на Върховния съд компетентност да решава определени дела като първа и единствена инстанция. Върховният съд разглежда също и дела, свързани със спорове за компетентност между апелативните съдилища, както и извънредните производства по преглед на съдебната практика с оглед нейното уеднаквяване.

2.2 Териториална компетентност (съдът в град А или съдът в град Б е компетентен по моя казус?)

Първоинстанционни съдилища

В Португалия има 23 районни съдилища (*tribunais judiciais de comarca*):
Районен съд Азорски острови
Районен съд Авейро
Районен съд Бежа
Районен съд Брага
Районен съд Браганса
Районен съд Кастело Бранко
Районен съд Коимбра
Районен съд Евора
Районен съд Фаро
Районен съд Гуарда
Районен съд Лейрия
Районен съд Лисабон
Районен съд Лисабон Север
Районен съд Лисабон Запад
Районен съд Мадейра

Районен съд Порталегре
Районен съд Порто
Районен съд Порто Изток
Районен съд Сантарем
Районен съд Сетубал
Районен съд Виана до Кастело
Районен съд Вила Реал
Районен съд Визеу
(член 33 от Закон № 62/2013).
Освен тези съдилища съществуват и съдилища с по-широка териториална компетентност, от които посочените три по-долу разполагат с компетентност по граждански и търговски дела:
Морски съд (*Tribunal Marítimo*),
Съд по интелектуалната собственост (*Tribunal da Propriedade Intelectual*),
Съд по конкуренцията, регулацията и надзора (*Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão*)
(член 83 от Закон № 62/2013).

Апелативни съдилища

На втора инстанция има пет апелативни съдилища, чиито наименования се определят от наименованието на общината, в която се намират:
Апелативен съд Лисабон
Апелативен съд Порто
Апелативен съд Коимбра
Апелативен съд Евора
Апелативен съд Гимараеш
(Приложение I по член 32, параграф 1 от Закон № 62/2013).

Последна инстанция

Върховен съд със седалище в Лисабон.
(член 31 от Закон № 62/2013).
Юрисдикцията на Върховния съд обхваща цялата територия на Португалия. Апелативните и първоинстанционните съдилища са компетентни да разглеждат дела в рамките на съответните им съдебни райони, определени в закона за организацията на съдебната система (Закон № 62/2013 от 26.8.2013 г.). За да се установи дали съдът в град А или в град Б е компетентен, е необходимо да се направи справка с Приложения I, II и III към горецитирания закон за организацията на съдебната система.

2.2.1 Основни правила за териториалната компетентност

Физически лица

Съдът по местоживеене на ответника е компетентен да разгледа делото, освен ако не е предвидено друго в изрична законова разпоредба или в правилата, изложени по-долу (член 80 от Гражданския процесуален кодекс):
Ако ответникът отсъства или няма обичайно местопребиваване или местопребиването му е неизвестно, делото се завежда пред съда по местожителството на ищеца.
Искане за временно или постоянно отговорно пазене на имуществото на отсъстващо лице се подава до съда по последното известно местожителство на лицето в Португалия.
Ако местожителството и пребиваването на ответника са в чужда държава, компетентен да разгледа делото е съдът по местонахождението на ответника.
Ако ответникът не се намира в Португалия, компетентен е съдът по местожителството на ищеца. Когато местожителството на ищеца също е в чужда държава, компетентен е Съдът в Лисабон.

Юридически лица и търговски дружества

Ако ответник е държавата, в случаите, когато компетентен да разгледа делото би бил съдът по местожителството на ответника, компетентността преминава към съда по местожителството на ищеца (член 81 от Гражданския процесуален кодекс).
Ако ответник е друго юридическо лице или търговско дружество, компетентен е съдът по неговото седалище, съответно съдът по регистрация на неговия клон, агенция, дъщерно дружество, делегация или представителство, в зависимост от това дали искът е предявен срещу юридическото лице или някой от гореизброените субекти.
Дела, заведени срещу чуждестранни юридически лица или дружества, които имат клон, агенция, дъщерно дружество, делегация или представителство в Португалия, могат обаче да бъдат завеждани пред съдилища, в чиито райони се намират техните седалища, дори когато делото е заведено срещу основното дружество.

Множество ответници и кумулативно съединени искове (член 82 от Гражданския процесуален кодекс)

В случаите, когато има повече от един ответник по едно и също дело, същото следва да бъде заведено в съда по местожителството на мнозинството от ответниците. Ако еднакъв брой ответници имат различни местожителства, ищецът може да избере съда по местоживеене на който и да е от тях.
Ако ищецът подава няколко иска, които попадат в териториалната компетентност на различни съдилища, ищецът има право да подаде исковата молба пред което и да било от тези съдилища.
Единственото изключение от горното правило е случаят, когато по преценка на самия съд последният не е компетентен да разгледа някой от исковете поради липса на териториална компетентност, надвишаване на прага ва материалния интерес на неговата компетентност или въз основа на споразумение. Ако съдът откаже да разгледа делото на това основание, исковата молба следва да бъде подадена пред съда, компетентен да разгледа засегнатия иск. Такава хипотеза е налице например в определени случаи, когато компетентността на съда да разгледа някоя от исковите претенции зависи от местонахождението на недвижим имот или от мястото на изпълнение на задължението на длъжника. Това се прилага и при дела, свързани със заповед за защита (*providência cautelar*) или подготвителни действия (*diligência antecipada*), и при дела, по които са страни съдии или техни роднини, някои изпълнителни дела, дела, които трябва да бъдат присъединени към други дела, дела, при които на ответника не е връчена призовка преди постановяване на решението, или дела, по които съдът не е компетентен поради цената на иска по съответното дело.
Когато са предявени няколко иска, между които има обусловеност или субсидиарност, делото следва да бъде заведено пред съда, който е компетентен да разгледа основния иск.

Дела, при които една от страните е съдия, съпруг (съпруга) на съдия или някои роднини (член 84 от Гражданския процесуален кодекс)

Що се отнася до искове с участието на съдия, съпруга (съпруг) на съдия, някой от неговите низходящи или възходящи, или лице, с което съдията живее в едно домакинство, и когато такива дела трябва да бъдат заведени в съдебния район, в който съдията упражнява своята дейност, компетентен е главният съд в съдебния район, който се намира най-близо до съдебния район на съдията.
Ако искът е предявен в района на компетентност на съдия, лишен от право да упражнява правомощията си, или ако той или тя е изпратен/а в дадения район, когато съдебното производство вече е в ход, делото се препраща на най-близкия съдебен район.
Горепосочените правила не се прилагат за съдебните райони с повече от един съдия, като в този случай делото се разпределя или прехвърля на друг съдия в същия съдебен район.

Разглеждане на жалби

Жалбите се подават до съда, който се явява йерархически висшестоящ на съда, произнесъл обжалваното решение (член 83 от Гражданския процесуален кодекс).

2.2.2 Изключения от основните правила

2.2.2.1 Кога може да се избира между съда по местожителството на ответника (съд, определен чрез прилагане на основното правило) и друг съд?

2.2.2.2 Кога трябва да се избере съд, различен от съда по местожителството на ответника (съд, определен чрез прилагане на основното правило)?

Изложеното по-долу е общ отговор на тези три въпроса.

Компетентност по местонахождението на имуществото

Исковете, свързани с вещни или лични права върху недвижимо имущество, искове за делба на съсобственост, за отстраняване от владение (евикция), за права на преференциално изкупуване или за възбрана, както и исковете, свързани с учредяване на втора ипотека, заместване, ограничаване или заличаване на ипотека от недвижим имот, се предявяват пред съда по местонахождение на имота.
Независимо от горното, исковете, свързани учредяване на втора ипотека, заместване, ограничаване или заличаване на ипотека от кораби или въздухоплавателни средства се предявяват пред съда в съдебния район, където е регистриран корабът, съответно въздухоплавателното средство. Ако ипотеката е учредена върху кораби или въздухоплавателен съд, регистрирани в няколко съдебни района, ищецът може да избере който и да е от тях.
Когато искът се отнася до съвкупност от движими вещи, принадлежащи на едно лице и предназначени за еднократна употреба, или до движимо и недвижимо имущество, или до недвижими имоти, които се намират в различни съдебни райони, то се завежда в съда, в чийто район се намира недвижимото имущество с най-висока стойност. Тази стойност се определя въз основа на стойностите от имотния регистър. Ако недвижимият имот, за който се отнася искът, е разположен на територията на повече от един съдебен район, ищецът може да предяви иска в който и да било от районите (член 70 от Гражданския процесуален кодекс).

Компетентност по дела, свързани с изпълнение на договорни задължения

Исковете за реално изпълнение на задължения, както и исковете за обезщетение при неизпълнение или при частично неизпълнение на задължения или за прекратяване на договор поради неизпълнение, се предявяват пред съда по местожителство на ответника.
Кредиторът обаче може да избере съда по мястото, където е трябвало да бъде изпълнено задължението, когато ответникът е юридическо лице или когато местожителството на кредитора е в метрополни области Лисабон или Порто, и местожителството на ответника е в същата метрополна област.
По искове с предмет гражданска отговорност за непозволено увреждане (деликт) или риск, компетентен е съдът в района, където се намира мястото на извършване на деянието (член 71 от Гражданския процесуален кодекс).

Развод и раздяла

Компетентен да разглежда дела за развод или за законна раздяла е съдът по местожителство или пребиваване на ищеца (член 72 от Гражданския процесуален кодекс).

Искове за плащане на възнаграждение

По отношение на искове за плащане на възнаграждения на законни представители или вещи лица и за събиране на авансови суми за клиента ще бъде компетентен съдът, в който е предоставена услугата. Исковете за изплащане на възнаграждение се присъединяват към делото, по което са предоставени услугите.
Ако делото, по което са предоставени услугите, е заведено пред апелативния съд или пред Върховния съд, искът за плащане на възнаграждение се разглежда от районния съд по местожителството на длъжника (член 73 от Гражданския процесуален кодекс).

Установяване и разпределение на щетите при обща авария

Съдът в района на пристанището, където е доставен или е трябвало да бъде доставен товарът на кораб, претърпял обща авария, е компетентен да установи и разредели щетите от общата авария (член 74 от Гражданския процесуален кодекс).

Загуби и щети вследствие на сблъсък между кораби

Иск за претърпени загуби и вреди в резултат на сблъскване на кораби може да бъде предявен в съда по мястото на настъпване на произшествието, в съда по местожителството на собственика на кораба, причинил сблъскването, в съда по мястото, където този кораб е базиран или се намира, или в съда на първото пристанище на акостиране на кораба, който е бил ударен (член 75 от Гражданския процесуален кодекс)..

Възнаграждения за спасяване или оказване на помощ на кораби

Исковете за плащане на възнаграждение за спасяване или оказване на помощ на кораб могат да се предявяват в съда в района на мястото, където е настъпило събитието, или в района по местожителството на собственика на спасените вещи или в района, в който е регистриран или намерен спасеният кораб (член 76 от Гражданския процесуален кодекс).

Заличаване на тежести върху кораби

Искове за установяване на липса на тежести върху кораб, придобит безвъзмездно или възмездно, се предявяват пред съда в района на пристанището, където е закотвен плавателният съд към момента на придобиването (член 77 от Гражданския процесуален кодекс).

Обезпечителни мерки и подготвителни действия

Молби за налагане на запор или възбрана върху вещи и тяхното отнемане могат да бъдат подадени в съда, в който трябва да бъдат образувани съответните производства, или в съда по местонахождение на вещите, или, ако вещите се намират в няколко съдебни района — в един от тях.
Компетентен да разгледа искане за незабавно спиране на ново строителство като обезпечителна мярка (*embargo de obra nova*), е съдът по мястото на извършване на бъдещите строителни работи.
За други обезпечителни мерки е компетентен съдът, пред който е предявен съответният иск.
Молби за предприемане на подготвителните действия за представяне на доказателства се подават в съда, в чийто района трябва да бъдат предприети действия.
Обезпечителните производства и подготвителните действия за предоставяне на доказателства се присъединяват към съответния иск, когато е необходимо, се прехвърлят на съда, пред който е предявен искът (член 78 от Гражданския процесуален кодекс).

Съдебни уведомления

Исканията за изпращане на съдебни уведомления се подават в съда по района на пребиваване на адресата на съответното уведомление (член 79 от Гражданския процесуален кодекс).

Изпълнение (член 89 от Гражданския процесуален кодекс)

Като общо правило компетентен в изпълнителните производства е съдът по местожителството на длъжника, освен ако изрична законова разпоредба или правилата, изложени по-долу, не предвиждат друго.

Взискателят, който иска принудително изпълнение, може да избере съда по мястото, където е трябвало да бъде изпълнено задължението, когато длъжникът, срещу когото се иска принудително изпълнение, е юридическо лице, или местожителството на взискателя, който иска принудително изпълнение, е в метрополни области Лисабон или Порто, и местожителството на длъжника, срещу когото се иска принудително изпълнение, е в същата метрополна област.

Ако изпълнителното производство има за предмет връщането на вещи или на дълг, обезпечен с вещни права, компетентен е съдът по местонахождение на вещта, подлежаща на връщане или съответно на тази, върху която са учредени вещни тежести.

Когато изпълнителното производство е подсъдно на съда по местожителството на страната, срещу която се търси принудителното изпълнение, и тази страна няма местожителство, но притежава собственост на територията на Португалия, компетентен е съдът по местонахождение на имуществото — собственост на ответната страна.

Съдът по местонахождение на имуществото е компетентен също така, когато: изпълнителното производство трябва да бъде образувано в португалски съд, тъй като се отнася до действителността на учредяването/ликвидацията на дружества/други юридически лица със седалище в Португалия или действителността на решенията на техните органи; и не се прилага нито една от хипотезите, предвидени в предходните или следващите правила, приложими по отношение на принудителното изпълнение.

При дела, свързани с изпълнителни производства в териториалната компетентност на различни съдилища, компетентен е съдът по местожителство на ответника по молбата за принудително изпълнение.

При принудително изпълнение на решение от португалските съдилища молбата за принудително изпълнение, която е част от производството, в рамките на което е постановено решението, се вписва в същата преписка по делото. Ако впоследствие делото се разглежда на въззивна инстанция, принудителното изпълнение се включва в официалния препис от досието по делото. Когато за принудителното изпълнение е компетентно специализирано отделение, на него се изпращат по възможно най-бърз начин препис от съдебното решение, молбата за образуване на изпълнителното производство и придружаващите документи.

Ако решението е постановено от арбитражен състав в рамките на арбитражно производство с място на арбитража в Португалия, изпълнителното производство е в компетентността на районния съд по място на арбитража (член 85 от Гражданския процесуален кодекс).

Ако искът е бил предявен пред апелативен съд или пред Върховния съд, компетентен по изпълнителното производство е съдът по местожителството на страната, срещу която се иска принудително изпълнение. Ако страна, срещу която се иска принудително изпълнение, е съдия или някой роднина на съдия, се прилагат правилата, посочени по-горе в раздел *„Дела, при които една от страните е съдия, съпруг(съпруга) на съдия или някои роднини“*. Във всеки случай, досието по делото във връзка с установителното производство или копие от същото се изпраща на компетентния съд за принудително изпълнение (член 86 от Гражданския процесуален кодекс).

При принудително изпълнение, свързано с разходи, глоби или дължимо обезщетение в резултат на шиканьозен процес, е компетентен съдът, в който е образувано производството, довело до уведомяване за съответната сметка или споразумение. Принудителното изпълнение за разходи, глоби и обезщетения се присъединява към съответното основно съдебно производство.

Когато разпореждането за плащане на разноски, глоби и обезщетения е постановено от апелативен съд или от Върховния съд, изпълнителното производство се провежда пред първоинстанционния съд, компетентен в района, в който се разглежда делото (член 87 и член 88 от Гражданския процесуален кодекс).

По отношение на принудително изпълнение, основано на чуждестранно съдебно решение, е компетентен съдът по местоживеене на длъжника. (член 86 *във връзка с*член 90 от Гражданския процесуален кодекс).

По отношение на европейска заповед за плащане, (Регламент (ЕО) № 1896/2006 от 12 декември 2006 г., изменен с Регламент (ЕС) 2015/2421), компетентен е районният съд в Порто, централна инстанция (Tribunal de Comarca do Porto, Instância Central), 1-во гражданско отделение.

Трудово право

Като общо правило, исковете се предявяват пред съда по местожителството на ответника. Работодателите и застрахователните дружества, както и институциите по обществено осигуряване, се считат за установени и в населеното място, където имат клон, агенция, делегация или представителство (член 13 от Закона относно трудовите съдилища).

Искове, произтичащи от трудов договор, заведени от служител срещу работодател, могат да бъдат предявени в съда по мястото на изпълнение на трудовите задължения или в съда по местожителството на служителя.

Ако има няколко ищци, компетентен е съдът по мястото на изпълнение на трудовите задължения или съдът по местожителството на някой от ищците.

Ако трудът се полага на повече от едно място, исковете, произтичащи от трудовия договор, могат да бъдат предявени пред съда на някое от тези места (член 14 от Закона относно трудовите съдилища).

Исковете, произтичащи от трудова злополука или професионално заболяване, се предявяват пред съда по мястото, където е настъпила злополуката или където заболелият служител последно е извършвал трудова дейност, в резултат на която би могло да е възникнало заболяването.

Ако злополуката е настъпила в чужбина, искът се предявява в Португалия в съда по местожителството на пострадалия.

В случай че има няколко бенефициери, компетентен е съдът по местожителството на мнозинството от ищците или, ако броят им е еднакъв, съдът по местожителството на ищеца, пръв подал искова молба.

Ако пострадалият или заболелият служител или бенефициерът **е регистриран като моряк или член на екипажа на въздухоплавателно средство и злополуката е настъпила или заболяването е открито по време на пътуване**, компетентен да разгледа иска е и съдът на първото населено място на националната територия, достигнато от кораба или въздухоплавателното средство, или съответно съдът по мястото на регистрация на кораба или въздухоплавателното средство (член 15 от Закона относно трудовите съдилища).

В случай на колективно уволнение обезпечителни мерки за спиране, както и възраженията трябва да се предявяват пред съда по местонахождение на предприятието, където се полага трудът.

Ако колективното уволнението засяга служители от няколко предприятия, компетентен е съдът по местонахождение на предприятието с най-голям брой уволнени служители (член 16 от Закона относно трудовите съдилища).

Несъстоятелност

За производствата по несъстоятелност, компетентен е съдът по седалището или местожителството на длъжника или съответно на завещателя към датата на смъртта, в зависимост от случая.
Компетентен е и съдът, в чийто район се намира центърът на основните интереси на длъжника. Под това се разбира мястото, където той обичайно управлява такива интереси, и което е признато като такова от трети страни (член 16 от Кодекса по несъстоятелността и оздравяването на търговски предприятия).
Публикуването и регистрацията в публичен регистър на решение на чуждестранен съд за откриване на производство по членове 21 и 22 от Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. трябва да се заяви в съответния португалски съд, в чийто район се намира предприятието на длъжника. Когато длъжникът няма предприятие в Португалия, молбата се подава в търговското отделение на съда в Лисабон, ако в масата на несъстоятелността е включено търговско дружество. Ако в масата на несъстоятелността не е включено търговско дружество, е компетентно гражданското отделение на съда в Лисабон.
Посоченото по-горе правило за компетентност се прилага при **признаването на обявяването в несъстоятелност в рамките на чуждестранно производство** (член 288 от Кодекса по несъстоятелността и оздравяването на търговски предприятия).
Опис на наследство
По отношение на компетентността в производствата по опис на наследство, вж. информационния документ относно наследяването.
Издръжка за пълнолетни и малолетни или непълнолетни деца и определяне на родителската отговорност
По отношение на компетентността по установителни искове, свързани с плащания за издръжка за пълнолетни и малолетни или непълнолетни деца, по принудителното изпълнение във връзка с тях и по искове, свързани с определяне на родителска отговорност, вж. информационния документ относно издръжката.
2.2.2.3 Могат ли страните сами да определят за компетентен съд, който при други обстоятелства не би бил компетентен?
Да, в определени граници.
На национално равнище страните могат чрез изрично споразумение да се отклонят от правилата за определяне на териториалната компетентност. Това е т.нар. **договорена компетентност** (*competência convencional*)(член 95 от Гражданския процесуален кодекс).
Договорената компетентност не може да бъде установена, в случай че съдът по своя инициатива обяви липса на териториална компетентност. Такава хипотеза е налице например в определени случаи, когато компетентността на съда зависи от местоположението на недвижим имот, от мястото на изпълнение на задължението или в случай на заповед за защита или подготвителни действия. Горното важи и за случаите, когато страните по иска са съдии или определени роднини на съдии, за някои производства за принудително изпълнение, за делата, които следва да се присъединят към други дела, както и за делата, в които ответникът не е редовно призован преди постановяване на съдебното решение. В горните хипотези не се допуска отклонение от правилата за териториалната компетентност чрез споразумение.
Недопустими са и отклонения от правилата за компетентността по отношение на предмета на делото, йерархията на съдилищата и материалния интерес.
Договорената компетентност, когато е допустима, има същата задължителна сила като компетентността, определена в закона. Споразумението за компетентността трябва да отговаря на формалните изисквания на договора, от който произтича задължението. Във всеки случай, споразумението следва да бъде сключено в писмена форма и да посочва изрично въпросите, до които се отнася, както и критерият за определяне на компетентния съд.
На международно равнище, страните могат чрез споразумение да определят компетентната юрисдикция за уреждане на определен спор или спорове, произтичащи от дадено правоотношение, при условие че спорното правоотношение е свързано с повече от една правна система. Това са т.нар. **частни споразумения за избор на съд** (*pactos privativos e atributivos de jurisdição*) (член 94 от Гражданския процесуален кодекс).
Възлагането чрез споразумение може да предвижда предоставяне на изключителна компетентност или компетентност, която е алтернативна на тази на португалските съдилища, ако съществува такава. В случай на съмнение се приема, че компетентността е изключителна.
Изборът на компетентност е валиден, само когато са изпълнени всички следващи условия:
отнася се до отчуждими права;
изборът е допустим съгласно законодателството на избрания компетентен съд;
изборът е обоснован със значителен интерес за двете страни или за едната от тях, при условие че в този случай изборът на юрисдикция не води до значителни неудобства за другата страна;
предметът на делото не е в изключителната компетентност на португалските съдилища;
изборът е резултат от писмено споразумение или съгласие, потвърдено в писмен вид, което изрично посочва избрания компетентен съд.
И в двете хипотези - на договорена компетентност (национална) и при частните споразумения за избор на съд (международна), за писмено споразумение се счита всеки документ, подписан от страните или създаден при размяната на писма, факсове, телеграми или други средства за комуникация, за които остава писмен запис, независимо дали този документ съдържа пряко договорката на страните или клауза, която препраща към такава договорка.
В трудовите съдилища споразумения или клаузи, изключващи законоустановената териториална компетентност, са нищожни (член 19 от Закона относно трудовите съдилища).
3 Когато компетентни са специализираните съдилища, как може да се разбере кой съд следва да бъде сезиран?
Както вече беше посочено, специализираните първоинстанционни съдилища в Португалия са централните съдилища към всеки районен съд, местните граждански съдилища и съдилищата с по-широка компетентност
Родовата подсъдност на всяко от съдилищата ще бъде разгледана по-долу, за да се изясни към кой съд следва да се обърнете в зависимост от предмета на иска. Както вече бе обяснено, по правило делото се образува пред първоинстанционния съд и се отнася към съдилища от по-горна инстанция само при обжалване.
Централни граждански съдилища (член 117 от Закон № 62/2013)
обикновени граждански установителни искове с интерес до 50 000,00 EUR;
изпълнителни производства по граждански дела с интерес до 50 000,00 EUR в съдебни райони, които не попадат в компетентността на друго отделение или съд;
обезпечителни производства по искове в тяхната компетентност;
искове, принудително изпълнение и обезпечителни производства, които биха били от компетентността на търговското отделение в районите, в които такива отделения не съществуват.
висящи дела пред местни съдилища, по които има изменение на размера на иска до стойност над 50 001,00 EUR;
производства, свързани с отглеждането на малолетни или непълнолетни деца, в съдебен район извън компетентността на специализиран съд по семейни дела или по дела за непълнолетни;

обикновени установителни искове на стойност над 50 001,00 EUR, чийто предмет е в компетентността на морския съд, в съдебните райони извън териториалната компетентност на същия съд.

Централни съдилища, занимаващи се със семейни дела и дела, свързани с ненавършили пълнолетие лица

(Гражданско състояние на лицата и семейството)(член 122 от Закон № 62/2013)

охранителни производства между съпрузи;

охранителни производства в случаи на съжителство на семейни начала или свързани с лица, които живеят заедно в едно домакинство;

искове, свързани със законна раздяла или развод;

искове за обявяване на нищожност или за унищожаване на граждански брак;

обявяване по съдебен ред на добросъвестност от съпруг в случай на обявяване на путативен брак за нищожен;

искове и изпълнителни производства за плащане на издръжка между съпрузи и между бивши съпрузи;

други искове, свързани с гражданското състояние на лицата и семейството;

искове в компетентността на съдилищата в производства по опис в резултат на законна раздяла, развод, обявяване на нищожност или унищожаване на граждански брак, както и в специфични случаи на делба на собственост, за които се прилагат за тези производства.

(Малолетни или непълнолетни деца и пълнолетни деца)(член 123 от Закон № 62/2013)

установяване на попечителство и управление на имущество;

назначаване на лице за представител на малолетно или непълнолетно дете и назначаване на настойник/попечител (*curador-geral*), който да представлява малолетното или непълнолетното дете извън съда и да носи родителската отговорност за същия;

разрешаване на осиновяване;

уреждане на упражняването на родителската отговорност и свързаните с това въпроси;

определяне на дължимата издръжка за малолетни или непълнолетни деца и за пълнолетни или еманципирани деца, по отношение на които има съдебно решение, постановено, когато са били малолетни или непълнолетни, с което им се присъжда издръжка;

разглеждане на съответното изпълнително производство за плащане на издръжката;

разпореждане за поставяне на малолетни или непълнолетни деца под институционална грижа до тяхното осиновяване (*confiança judicial de menores*);

разпореждане на мерки за настаняване при лице, избрано за осиновител, или в институция с оглед бъдещо осиновяване;

установяване на трайни отношение на приемна грижа (*apadrinhamento civil*) и отмяна на такива решения;

упълномощаване на законния представител на малолетни или непълнолетни деца да извършва определени действия, да утвърждава онези действия, които може да са били извършени без разрешение, и да договаря условията относно приемането на дарения;

вземане на решения относно гаранцията (*caução*), която родителите следва да предоставят в полза на своите малолетни или непълнолетни деца;

разпореждане на цялостно или частично отнемане или налагане на ограничения на родителските права;

служебно определяне на майчинство и бащинство и разглеждане на оспорвания и разследвания на майчинство и бащинство;

в случай на несъгласие между родителите, постановяване на решение относно името и фамилията на малолетното или непълнолетно дете;

когато е налице попечителство върху имущество или управление на имущество, съдът определя възнаграждението на попечителя или управителя, компетентен е да оттегля, освобождава или отстранява попечителя, управителя или члена на семейния съвет(*conselho de família*), изисква и оценява сметки, разрешава заместването на законна ипотека (*hipoteca legal*) и определя увеличаването и заместването на предоставената гаранция, както и назначава специален настойник или попечител, който да представлява малолетното или непълнолетното лице в извънсъдебни производства;

назначаване на специален настойник или попечител, който да представлява малолетното или непълнолетното дете по всяко дело за настойничество или попечителство;

изменение, отмяна и преразглеждане на осиновяването, изискване и оценка на сметките на осиновителя и определяне на размера на доходите, предназначени за издръжка на осиновения;

вземане на решение за увеличение или замяна на гаранцията, предоставена в полза на малолетните или непълнолетни деца;

изискване и оценка на сметките, които родителите са задължени да предоставят;

разглеждане на други въпроси, посочени в производствата по предходния параграф;

разглеждане на решенията на други органи в случаите, когато законът им запазва някои от правомощията, посочени в предходните шест точки.

(Настойничество или попечителство с цел образование и защита) (член 124 от Закон № 62/2013)

подготовка, разглеждане и вземане на решения в производства, свързани с отглеждането на малолетни или непълнолетни деца;

прилагане на мерки във връзка с отглеждането на малолетни и непълнолетни деца и контрол на тяхното изпълнение във всички случаи, когато дете или млад човек е изложен на риск и не е възможна намеса от страна на комисията за защита на децата;

изпълнение на съдебните актове във връзка с разследване на настойничество или попечителство с цел образование в (*inquérito tutelar educativo*);

оценка на фактите, квалифицирани от закона като престъпление, извършено от малолетно или непълнолетно дете на възраст между 12 и 16 години, с оглед прилагане мярка за настойничество или попечителство;

прилагане и преглед на мерките за настойничество или попечителство;

обявяване на прекратяване или отмяна на мерките за настойничество или попечителство;

разглеждане на жалби срещу решения за налагане на дисциплинарни мерки спрямо малолетни или непълнолетни деца, на които е наложена мярка за задържане.

Бележка

Компетентността на централните съдилища, занимаващи се със семейни дела, и дела, свързани с ненавършили пълнолетие лица, по отношение на дела във връзка с настойничество или попечителство с цел образование и защита, се преустановява, ако: в наказателно производство за престъпление, извършено от ненавършило пълнолетие лице на възраст между 16 и 18 години, се прилага наказание, което трябва да се изтърпи ефективно, включващо лишаване от свобода; или ненавършилото пълнолетие лице навърши 18 години преди датата на решението на първа инстанция.

Централни трудови съдилища

(Гражданскоправни спорове) (член 126 от Закон № 62/2013)

въпроси, свързани с отмяната и тълкуването на неадминистративни актове, свързани с колективно регулиране на условията на труд;

въпроси, произтичащи от правоотношенията между работодател и служители, и отношения, установени с оглед на сключване на трудови договори;

въпроси, произтичащи от трудови злополуки и професионални заболявания;

въпроси, свързани с полагане на грижи, болници, доставка на лекарства, произтичащи от предоставяне на клинични услуги, протези и ортопедични устройства, или от всякакви други услуги, извършени или заплатени в полза на жертвите на трудови злополуки или професионални заболявания;
искове за отмяна на актове и договори, подписани от който и да е компетентен орган с цел заобикаляне на задълженията, произтичащи от прилагането на законодателството относно синдикалните организации или трудовото законодателство;
въпроси, произтичащи от договори, които по закон се считат за равностойни на трудови договори;
въпроси, произтичащи от договори за обучение и стаж;
въпроси, засягащи служители, които са наети от една и съща организация, във връзка с права и задължения, произтичащи от действия, извършени съвместно в хода на работните им отношения, или които са резултат от незаконно действие, извършено от някой от тях по време на или вследствие на изпълнението на нейните задължения; в това отношение наказателните съдилища имат компетентност относно гражданската отговорност, свързана с наказателна отговорност;
въпроси, възникващи между институции за социална сигурност или институции, отговорни за семейните обезщетения, и бенефициерите, с оглед на правни, регулаторни или законови права, правомощия и задължения на всяка от тези страни; това не засяга компетентността на административните и данъчните съдилища;
въпроси, възникващи между профсъюзните сдружения и техни членове или хора, представлявани от тях или засегнати от техните решения, по отношение на правни, регулаторни или законови права, правомощия и задължения на всяка от тези страни;
производства за ликвидация и разпределяне на активите на институции за социална сигурност или профсъюзни сдружения, когато не са налице законови разпоредби, които забраняват това;
въпроси, възникващи между институции за социална сигурност или профсъюзни сдружения по отношение на съществуването, обхвата или характера на правни, регулаторни или законови правомощия или задължения на една от тези страни, които могат да засегнат другата страна;
принудително изпълнение въз основа на техните решения или други разпореждания за принудително изпълнение при зачитане на компетентността, с която разполагат други съдилища;
въпроси, възникващи между страни по трудово правоотношение или между една от тези страни и трета страна, когато произтичат от отношения, свързани с дадено трудово правоотношение, и когато искането се подава заедно с друго искане, по което пряка компетентност има трудово отделение;
въпроси, включващи насрещни искове, свързани с иска в съответствие с посоченото в предходната точка, освен в случай на обезщетение, за което такава връзка не се изисква;
гражданскоправни въпроси във връзка със стачки;
въпроси, възникващи между комитетите на работниците и съответните координационни комитети, дружеството или служителите на дружеството;
всички въпроси по отношение на контрола върху законността на конституцията, устава/учредителния договор на дружеството (включително промените в него), функционирането и закриването на профсъюзни сдружения, асоциации на работодатели и комитети на работниците;
други въпроси, определени със закон.
(по отношение на административни нарушения)
разглеждане на жалби срещу решения на административни органи в административнонаказателни производства по трудовоправни и осигурителноправни въпроси.

Централни граждански съдилища (член 128 от Закон № 62/2013)
производства по несъстоятелност и специални производства по оздравяване на търговски дружества;
установителни искове за обявяване на несъществуването, нищожността или отмяната на устава/учредителния договор на търговско дружество;
искове, свързани с упражняването на права в търговско дружество;
искове за спиране и отмяна на решения на търговски дружества;
искове за съдебно прекратяване на търговски дружества;
искове за прекратяване на европейско акционерно дружество;
искове за прекратяване на холдингови дружества;
искове, посочени в Кодекса за търговския регистър;
искове за прекратяване на кредитна или финансова институция;
свързани въпроси, присъединени производства и принудително изпълнение на решения във връзка с исковете и делата, посочени в предходните точки.
обжалвания на решения на длъжностните лица по вписване към търговския регистър;
обжалвания на решения, издадени от длъжностните лица по вписване в рамките на административното производство за прекратяване и ликвидация на търговски дружества.

Централни съдилища за принудително изпълнение (*Juízos centrais de execução*) (член 129 от Закон № 62/2013)
Граждански изпълнителни производства, с изключение на: компетентност, предоставена на съда за интелектуална собственост, съда по конкуренцията, регулацията и надзора, морския съд, съдилища, занимаващи се със семейни дела и с дела, свързани с ненавършили пълнолетие лица, трудовите съдилища, търговските съдилища, както и принудителното изпълнение на съдебни решения, постановени от наказателния съд, които съгласно наказателното производство не могат да се разглеждат от граждански съд.

СЪДИЛИЩА С ПО-ШИРОКА КОМПЕТЕНТНОСТ

Съд за интелектуалната собственост (*Tribunal da propriedade intelectual*) (член 111 от Закон № 62/2013).
искове, свързани с авторско право и сродните му права;
искове, свързани с индустриална собственост;
искове за обезсилване и отмяна съгласно Кодекса за индустриалната собственост;
жалби срещу решения на Националния институт по индустриална собственост (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial, I. P.*), които: предоставят или отхвърлят права върху индустриална собственост или са свързани с прехвърляния, лицензи или декларации за морална остарялост, или имат за предмет действия, които засягат, изменят или отменят права върху индустриална собственост;
обжалване и преразглеждане на решения или всякакви други мерки, които могат да бъдат оспорени по закон, предприети от Националния институт за индустриална собственост (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial, I. P.*) в административнонаказателно производство;
установителни искове, свързани с имената на интернет домейни;
жалби срещу решения на Националната фондация за научен анализ (*Fundação para a Computação Científica Nacional)* — в качеството ѝ на орган, отговарящ за регистрацията на имената на домейни .PT — която регистрира, отхвърля регистрация или премахва имената на домейн .PT;
искове, свързани с фирмени или дружествени имена;

жалби срещу решения на Института по регистрите и нотариусите (*Instituto dos Registos e do Notariado, I. P.*) относно допустимостта на дружествените и фирмените имена съгласно законовите правила за Националния регистър на юридическите лица (*Registo Nacional de Pessoas Colectivas*);
искове, свързани нелоялна конкуренция по отношение на индустриална собственост;
мерки за получаване и съхранение на доказателства и за предоставяне на информация, когато това е необходимо с оглед защитата на права на интелектуална собственост и авторски право;
свързани въпроси, присъединени производства и процедури по изпълнение на решения във връзка с исковете и жалбите, посочени в предходните точки.

(Съд по конкуренцията, регулацията и надзора)(*Tribunal da concorrência, regulação e supervisão*) (член 112 от Закон № 62/2013)
Обжалване, преразглеждане и принудително изпълнение на решения, разпореждания и други мерки в рамките на административнонаказателно производство, които могат да бъдат законово оспорвани:
издадени от органа по конкуренцията;
издадени от Националния орган за съобщенията;
издадени от Португалската банка;
издадени от Комисията за пазарно регулиране и надзор;
издадени от Органа за регулиране на медиите;
издадени от Португалския осигурителен институт;
издадени от други независими административни органи с регулаторни и надзорни функции;
обжалване, преразглеждане и принудително изпълнение на:
решения на компетентния орган, постановени в административно производство, както е предвидено в правните норми относно конкуренцията;
решение на министър, което по изключение разрешава концентрация между дружества, забранена с решение на органа по конкуренцията;
други решения, издадени от органа по конкуренцията, които подлежат на обжалване съгласно правните норми относно конкуренцията;
свързани въпроси, присъединени производства и принудително изпълнение на решения по всички жалби, дела, искове и преразглеждания, посочени в предходните точки.

Морски съд (*Tribunal marítimo*) (член 113 от Закон № 62/2013).
обезщетения за вреди, причинени или претърпени от кораби, лодки и други плавателни съдове или произтичащи от морската им употреба, съгласно общия ред на закона;
въпроси, свързани с договори за строителство, ремонт, покупка и продажба на кораби, лодки и други плавателни съдове, при условие че те са предназначени за морска употреба;
въпроси, свързани с договори за морски транспорт, комбинирани или мултимодални договори за транспорт;
въпроси, свързани с договори за речен или канален транспорт, в рамките на ограниченията на зоните с морска компетентност във вътрешните водни пътища и съответните дъна и брегове, както са определени от закона;
въпроси, свързани с договори за морска употреба на кораби, лодки и други плавателни съдове, а именно договори за чартърни кораби и за финансов лизинг;
въпроси, свързани с договори за застраховане на кораби, лодки и други плавателни съдове, предназначени за морска употреба, както и на техните товари;
въпроси, свързани с ипотеки и залог върху кораби и лодки, както и каквито и да било вещни гаранции върху плавателни съдове и техните товари;
специални производства, свързани с кораби, лодки и други плавателни съдове и техните товари;
обезпечителни производства, свързани с кораби, лодки и други плавателни съдове, съответните им товари и парични средства и други вещи, принадлежащи към корабите, лодките и другите плавателните съдове, както и искания за предварителни мерки до капитаните на пристанища за спиране на напускането на вещите, които са предмет на мерките;
въпроси, свързани с обща или частна авария, включително щети, причинени на други плавателни съдове, предназначени за морска употреба;
въпроси, свързани с помощ и спасяване по море;
въпроси, свързани с договори за теглене и пилотиране;
въпроси, свързани с отстраняването на останки от катастрофи;
гражданска отговорност за вреди в резултат на замърсяване на морето или на други водни участъци в компетентността на съда;
експлоатацията, загубата, откриването или присвояването на пособия или съоръжения за риболов или събиране на морски дарове, мекотели и морски растения, котви, такелаж, устройства, принадлежности и други предмети, предназначени за навигация или риболов, както и вреди, причинени на или от такива предмети;
вреди, нанесени върху имущество в публична морска област;
собственост и владение на потънали стоки и вещи, произхождащи от или възникнали в морските води, или съществуващи останки, намиращи се на или под морското дъно, или произхождащи от или съществуващи във вътрешни води, доколкото имат отношение към морския интерес;
запори и възбрани;
всички общи въпроси в областта на морското търговско право;
жалби срещу решения на капитана на пристанището, постановени в рамките на административнонаказателни производства в областта на морското право.
свързани въпроси, присъединени производства и принудително изпълнение на решения във връзка с исковете и делата, посочени в предходните точки.

ВИСШЕСТОЯЩИ СЪДИЛИЩА

Апелативни съдилища (член 67 от Закон № 62/2013).
На втора инстанция апелативните съдилища включват отделения по граждански дела, наказателни дела, дела в областта на социалната сигурност, семейни дела и дела, свързани с ненавършили пълнолетие лица, търговски дела, дела, свързани с интелектуалната собственост и с конкуренцията, регулацията и надзора. Създаването на отделения в областта на социалната сигурност, по семейни дела и дела, свързани с ненавършили пълнолетие лица, търговски дела, както и дела, свързани с интелектуалната собственост и с конкуренцията, регулацията и надзора, зависи обаче от обема и сложността на работата.

Върховен съд (*Supremo Tribunal de Justiça*) (член 47 от Закон № 62/2013)
Като последна инстанция, Върховният съд има отделения за граждански дела, наказателни дела и дела в областта на социалната сигурност.

Относимо законодателство

Граждански процесуален кодекс

Закон № 62/2013

Трудово-процесуален кодекс

Кодекс по несъстоятелността и оздравяването на търговски предприятия

Забележка

Звеното за контакт, съдилищата или другите субекти и органи не са обвързани с информацията, която се съдържа в настоящия информационен документ. Поради това трябва да се направи справка и с действащите правни текстове и последващите им изменения.

Последна актуализация: 24/01/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държвата-членка, отговорна за тази страница.